Ч. 249. Чернівцї, вівторок дня 12. (24.) листопада 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Доля еміґрантів.

Gazeta Lwowska помістила сими днями ряд статей, котрі на підставі урядових справоздань представляють в ярких красках, але вірно з правдою сумну долю еміґрантів, котрі вийшли до Америки шукати щастя. Ми подаємо сї статиї в перекладі, нехай їх наші люди читають, нехай розповідають другим і остерігають всїх, котрих би ще брала охота до еміґрациї, від такої самої судьби.

I.

Ц. і к. конзулят у Філядельфії доносить, що в послїдних часах еміґранти з Австро-Угорщини шукали у него кілька разів помочи і жалували ся на визиск своєї несьвідомости і легковірности північно-нїмецким аґентами корабельними, та на нужду, в яку через то попали.

Так н. пр. в наслїдок листової намови свояків, осївших в Манїтобі (в Канадї) селяни Петро Луй, Юрий Цеве, Іван Торі і Матїй Кондерман (з женою і 5 дїтий) з Бенкендорфу в Стириї постановили з початком сего року виїхати до провінциї Брокенгід в Канадї і на забезпечене собі перевозу вислали до гамбурского аґента корабельного Кароля Штекля задаток в сумі 25 зр. Коли в мартї с. р. поїхали через Берлин до Гамбурґа задержала їх полїция в Бермонї і заборонила їм їхати дальше. Мусїли удати ся до аґентиї еміґрацийної, а зложивши там майже всю свою готівку в сумі 360 зр. дістали карти корабельні з Гамбурґа до Нового Йорку. З Нового Йорку, де знайшли відносини гіршими, як їм аґенти в Берлинї представили, поїхали до Філядельфії, де їх якісь милосердні люди завели до конзуляту. Доходженя против несовістних аґентів не довели до нїчого і не можна навіть було відобрати 25 зр. задатку; удало ся наконець вишукати еміґрантам роботу, при котрій може зберуть собі фонди на виїзд до Канади.

Подібно приключило ся руским еміґрантам Миронови Янїшевскому, Іванови Туркову, Йосифови Турчаньскому, Федькови Романикови і Танасови Яцишиному, котрі, крім Романика, що їхав до Бразилїї, мали зразу намір їхати до Канади. Коли приїхали до Бреми, аґент Місьлера, з котрим ще з дому порозумівали ся о переїзд, намовив їх дуже принадними обіцянками, щоби не їхали до Канади або Бразилїї, а купили собі карти майже за цїлу готівку до Ґеоргії, де фірма Місьлера має великі ґрунти. Приїхавши там, замісць обіцяної урожайної землї, знайшли піски, вимагаючі тяжкої працї, замісць корисного підсоня, страшенну спеку, а замість доброго зарібку $2^1/_2$ доляра за день, лиш $^1/_2$ до 1 доляра і то ледви через чотири днї на тиждень.

II.

До конзуляту в Ґенуї зголошують ся безнастанно еміґранти, що повертають з Бразилїї, і просять, аби могли безплатно повернути до дому; нарікають, що аґенти їх визискали, що з ними не по людски обходили ся в Бразилїї і що розчарували ся гірко. У вересни приїхали до Ґенуї кілька родин, котрі в конзулятї таке зізнали: Микола Яницкий з Пробіжни, гусятиньского повіта, виїхав разом з жінкою і двоїма малими дїтьми в червни сего року на Бремy за намовою тамошного аґента Місьлера, котрий єму доніс, що в Бразилїї зовсїм не платить ся податків, що там худоба найкраща і земля найлучша. Дім і около 2 морґи поля продав за 600 зр., за подорож до Бреми заплатив 50 зр., а за шіфкарту 185 зр. В аґента Місьлера в Бремі зміняв гроші і платив по 12 зр. 50 кр. (більше як дукат був варт). В Бразилїї міняли єму 10 зр. за 12 мільрейсів (значить, дали єму лише 5 зр.), в Паранї і Аква Мареля пробув місяць і переконав ся, що земля до нїчого і що навіть такої не хотять даром давати. Декотрі ждуть уже від року і не можуть землї дістати. Переконав ся, що добрі вісти з Бразилїї дістають ся звідтам в такий спосіб, що

---

10)

Дволичний сьвіт.

Оповіданє
Л. Вестківха.

(Конець).

На грядцї, по осїнному спустошеній і зарослій, саме перед нею рів припізнений мак. Раптом прошибла еї згадка. Як то властиво казав Петро Галлер того памятного вечера? „Якраз цїлком инакше видає ся мак панови ніж слузї.“ І справдї се так. Колись, як то еї тоті буйні чорні головки межи ясно червоними листочками чашки виглядали кумедно, забавно в своїй завчасній поважности! А чашка сама показувала втїшно сьвяточний вигляд немов багряниця. По тій квітцї з блїдими, вялими листками, з котрих найпереднїйший звисав без сили, не видко було жадної утїхи, жадної сьвяточности. Розкудовчена головка, здавало ся, гей би зиркала понад зімнятий листок на Еву, зухвало, неприязно і нїби питала насьмішливо: З усїх, що товпились около тебе, обсипуючи тебе похвалами і облесливими словами, з усїх, що приймали безлично від тебе подарунки, добродїйства, чи нема ані одної, ані, одиніської душі, щоб заступила ся за тебе в твоїй бідї?“ —

Заскрипотїв пісок на дорозї. Підіймаючи голову побачила Ева Петра Галлера перед собою! Коли-б була в городї яка безодня, то вона радше була-б туди кинула ся, ніж мала глянути єму в очи по всїм тім, що стало ся. Не стало у неї голосу, щоб крикнути; не маючи сили рушити ся, влїпила очи в него.

„Що хочеш? — Ти?!“

„Таж твою зарібщину приніс, ти дурненька,“ сьміяв ся він. „Моженалякалась жменї тверд их талярів?“

Вона глянула на него. „Чи чув ти, що вони на мене виговорюють? Нї? Чи чув ти?“

„Що другі говорять, се я чув, правда,“ кивнув головою і присїв ся до неї на лавку. „Але я тепер рад би знати, що ти сама скажеш?“

„Що я скажу? Що я —? Хто про се питає? Кого се обходить?“

„Ну, прецїнь мене.“

Із лавки зсунула ся вона на вохку землю і в безвихідній розпуцї ломила руки. „Що тут говорити? Що я можу сказати? Що сказав би ти, як би вони на тебе зложили вину, що ти вежу Веттердорфску на плечах переніс? Як би я хтїла була піти за Ганнеса замуж, то присягаю тут на все, що менї найсьвятїйше, принесли-б були менї его на тарілцї аж до хати, як ще був парубком! А тепер, як має вже наречену, мала-б я на него підсїдати ся, на него і на Андертена, старого чоловіка, та Бог знає ще на кого? А як я скажу: се не правда, то моя брехня. З соромом і ганьбою виганяють мене з хати тоті люди, що колись як песики за мною бігали, що вже менї аж терпичок не ставало, тоті люди, що не находили слів, як мене розхвалювати! Люди, що були думні на те, як я для них хоть хвилинку найшла. Я терпіла, але те, що нинї, то вже за богато! Я собі сего не заслужила. І сего не буду вже більше терпіти!“

„Що-ж робити?“ відповів Петро спокійно. „Як тебе тут, в тім домі не хочуть, то підеш деинде. Знаєш куди?“

Вона затиснула кулаки. „Як би менї не ходило о старенького чоловіка там на горі, — знала-б я уже добре.“

„Не треба зараз таки так тобі кидати ся, як навіжений, Єво,“ упімнув він. „Що собі люди про тебе думають, видиш, се зміняє ся, як місяць; але що нам Господь Бог приказав, то стоїть твердо як сонце. А з нещастєм то так само як з грубезною хмарою, вона може цїле небо затьмити, але стояти вона не стоїть, длятого завсїди вияснює ся. Нехай я тобі виразно скажу: в моїй хатї є місце також і для старенького чоловіка. Що-ж думаєш, як би ти так до мене пішла?“

„До тебе —?“

„То значить, як тобі се не було-б неприємно.“

„Неприємно? Я гадала-б, що просто до неба іду, коли-б могла перенестись до твого тихого, спокійного дому. Але, се не може бути, Петре, се не може бути — “

„Нї?“

„Та-ж ти видиш; люди що тепер без даня рациї мене обмовляють і чорнять, змогли-б се робити по правдї, коли-б я до нежонатого парубка пішла як наймичка в службу.“

листи посилає ся на руки аґентів, а ті їх фальшують. Аґенти пишуть всї листи, а еміґрантам кажуть, що почта приймає листи тілько від них. Бразилїйскі вояки приневолюють еміґрантів, щоби їм віддавали свої жінки і дїти. Молодих еміґрантів беруть до війска, особливо коли заносить ся на яку війну. Капітан корабля, котрим Яницкий вертав, приневолив его два рази платити за перевіз жінки.

Семен Бакуменко з Загіря (повіта бродского) виїхав разом з жінкою і двоїма дїтьми перед роком, продавши ґрунт за 200 зр., і всї ті гроші видав в дорозї. В Куритибі забрабляв муляркою на день 6 мільрейсів, але се ледви вистарчало на удержанє. Нужда в кольонїях страшна, спека нечувана, а Европейцї терплять дуже від мух; тїло їм пухне і роблять ся рани. Вояки бють еміґрантів і рабують. Еміґранти не мають домів, кольонїсти цїлими громадами покидають свої ґрунта. Муляркою забрабляв Бакуменко мало, бо не було роботи. Нашим еміґрантам труднїйше найти заробок, нїж иньшим, бо не вміють розмовити ся, так як там. Богато селян, що мали по 1000 зр. і більше, все потратили.

Данило Кость з Опаків, повіта золочівского, виїхав сам, мав шіфкарту і 80 зр., поїхав до провінциї Санта Катарина і і там працював при будові доріг. Кольонії (слободи) не хотїв приймити, бо давали тілько ялову землю в горах і лїсах; еміґрантам вимерли всї дїти, старші хорували на малярию і иньші хороби. Померших не ховали на цминтари, бо тамошні люди не хотять уважати галицких еміґрантів за католиків. О заробок трудно. Уряд не дає харчів. Треба їх купувати за власні гроші, а хто не має, той гине. Зарібку зовсїм не платять або платять нереґулярно. Нужда така, що описати годї. В бараках знущають ся над еміґрантами. Кость бачив еміґрантів, котрі вже від 10 лїт жиють в Бразилїї, а вспіли ледви хату собі виставити. Заможних селян зовсїм не бачив. Худобу годї тримати, бо лише в декотрих околицях є добра паша, впрочім самі голі гори.

Подібні річи оповідали і иньші селяни, котрих аґент Міслєр з Бреми вислав до Бразилїї. Той Міслєр висилає тепер свої письма на Буковину і намавляє людий їхати до краю Ґеорґії. Стережіть ся!

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 23-го падолиста 1896.

Іменованє. — Директором міскої руской школи у Львові ім. Маркіяна Шашкевича іменувала рада міска на засїданю в четвер дня 19-го с. м. п. Ґамоту, дотеперішного учителя при тій школї.

Впр. митрополит Аркадій Чуперкович виїхав сегодня в товаристві архимандрита Калїнескула, ексарха Івана Прокоповича і диякона Михайла Боки до Вашківцїв, де у вівторок відбуде ся посьвяченє гробницї родини бар. Петріна.

Надзвичайні загальні збори Наук. Товариства імени Шевченка відбудуть ся дня 8-го с. м. грудня с. р. о годинї $9^1/_2$ рано в комнатах „Руской Бесїди“ у Львові (ринок ч. 10, I. поверх). На порядку дневнім зборів поставив видїл товариства: 1) зміну статутів товариства і 2) відклик 15 членів товариства в справі виповіди в друкарни товариства печатаня часописий „Дїло“ і „Батьківщина“ з початком 1897-го року.

Торжество 25-лїтя семинарий учительской в Галичинї і сполученого з ним I-ого з'їзду учителїв семинарийних почало ся у Львові дня 19-го с. м., а скінчило ся в суботу дня 21-го сего місяця — після заповідженої проґрами Участь Русинів була в торжестві і в нарадах з'їзду визначна. В пятницю рано при відкритю з'їзду учительок промовляли по руски проф. др. В. Коцовский і панна Бохеньска, учителька зі Збаража; також панна Махчиньска, професорка львівскої женьскої семинарий учительскої, у своїй вступній промові виповіла кілька привітних речень в рускій мові. Відтак на першім торжественнім засїданю (в котрім яко гість взяв участь також Є. Ем. кардинал Сембратович) промовив по руски член галицкої кр. ради шкільної проф. Барвіньский. Опісля і при нарадах над орґанїзацием семинарий учительских брали Русини визначну участь і промавляли — хоч, на жаль, не всї — по руски.

З кіцманьского повіта пишуть нам: На 19-го с. м. відбули ся в Василеві загальні збори учительского товариства кіцманьского повіта. Голова товариства п. інспектор Стратичук отворив збори привітною промовою, поздоровляючи зібраних і дякуючи їм за таке численне зібранє, мимо далекої нераз дороги і злого веремя. Потім об'яснив бесїдник прихильність Габсбурского Дому до шкільництва і навів факт, що першим загальним зборам австрийского учительства позволив монарх відбути ся в его замку; а потім вніс здоровлє цїсаревої. Всї зібрані повторили оклик з одушевленем, а мішаний хор відсьпівав першу і послїдну строфу гимну народного. Відтак висказав п. інсп. Стратичук поздоровленє від п. старости Захара. Потім відчитано протокол з минувшого засїданя, котрий принято до відомости. П. В. Івасюк мав відчит дидактично-педаґоґічного змісту, за що подякували ему присутніповстанем з місць. Потім слїдував відчит п. В. Радомского, також вироблений дуже старанно, а вкінци вільні внесеня. При кінци засїданя подякував п. Радомский голові товариства в імени учителїв сердечними словами, за его старанний провід. Іля Малик подякував старостї п. Захарови за поздоровленє. По кождій промові відсьпівав хор „многая лїта.“ Вечером відбула ся в тамошного учителя Михайла Кракалїї, знаного в цїлім повітї як дуже гостинного чоловіка, весела забава з сьпівами і танцями, що тревали аж до білого дня. В забаві взяло участь 70 осіб.

Нова читальня „Просьвіти“ разом з крамницею отворила ся в Кобильници руской, яворівского повіту. Гроші на крамницю зложили члени читальнї.

В справі громадских виборів в Чернівцях ми вже доносили, що державні урядники закладають для другого кола осібний комітет. Говорило ся, що всї народности будуть заступлені в тім комітетї і між кандидатами. Отже тепер вже вибрано комітет, котрий має заняти ся тими виборами але там в комітетї не находимо нї одного Русина! Подаючи вість про сей комітет, додає Buk. Post з цинїзмом: „Як видно, заступлені тут всї народности і віроісповіданя і таке саме увзгляднене буде при виборчій акциї“! В комітетї не засїдає нї оден Русин, а між кандидатами певно також не поставлять жадного Русина, хиба може якогось такого, котрий лише тодї признає ся до Русинів, коли має вигляди на якийсь мандат...

Льокальна зелїзниця Гадікфальва-Радівцї. Fremdenblatt доносить, що в послїдних днях зробило мінїстерство зелїзниць з управою буковиньских льокальних зелїзниць угоду, після котрої льокальна зелїзниця Гадикфальва-Радівцї переходить на державний етат. Та зелїзниця довга на 9 кільометрів, рух розпочав ся на ній 17-го листопада 1889 р. Она коштувала 340.000 зр. і за таку суму купила держава тепер сю зелїзницю. Держава поспішила ся з тим купном тому,

---

„Длятого? — Та се не мусить бути доконечно як наймичка.“

„Не як наймичка?“

„Могло-б прецїнь бути також як жінка, як тобі се в лад.“

„Петре — “ Вона глянула на него трівожно, а дрож телїпала нею. Чи і він брав собі еї на кпи? Вона збіднїла, він забогатїв, міг нинї вибирати поміж найбогатшими ґаздівскими доньками. Вона все стратила, що чинить дївчину такою, що за нею побивають ся: богатство, красоту, як би прийшлось повірити словам парубків, а ще і свою чисту, непорочну славу. Але в его великих, дивно говірких очах було щось иньшого нїж кпини.

І повалилась ему до ніг, вхопила его руки і рясними поцїлунками покривала їх. „— Забий мене, як тобі се приємно, я тобі не бороню! Що ти менї таке кажеш, тепер, в тій годинї! я тобі сего не забуду до гробової дошки —“

„Ну, ну, ну,“ засьміяв ся і притиснув еї до себе.

А з одного вікна знов дав ся чути пискливий голос мелнички: „Христе Царю, Льоню, ходи скорше! Ось вже знов має другого парубка!“

Петро держав Еву, що з переляку аж стрепенула ся, кріпко в своїх руках і кивав собі спокійно головою до лютої баби там на горі.

„Але сим разом то вже правдивого, мелничко.. Може не знаєте, що Ева і я з собов заручені?“

Мелничка вибалушила очі. Заручені? Нї, сего вона не знала.

„А що, видиш,“ каже Петро далї, „я своїй княгинї можу сам купити черевики, то забери собі чим скорше отсї твого хлопчиска, щоб роса їм не пошкодила. Шкода було-б гарних черевиків.“

Мелничка злобно засьміяла ся. „Маєш, Петре, вже свої лїта, не потребуєш опікуна. Побачиш, який твій скарб!“ Заперла вікно, що аж шиби задзвонили і як Ева з веселим поспіхом збирала докупи річи свої і свого батька, побігла до сьвітлицї, аби зібраним ще там гостям розказати тоту чудну вістку. Тоті взяли еї з собою в село, куда вже на крилах вітра полетїла перед нею вістка про те, як здерто маску чесноти з лиця Еви Ґроскуртівної.

У всїх прядїльнях, у всїх шинках чудують ся тепер не начудують ся, шепчуть не нашепчуть ся! Анї одного доброго волоска не лишилось на Еві сегодня вечером в Веттерсдорфі. Аж тут як промінь студеної води лине між розгорячені голови вістка: Петро Галлер женить ся з Евою. Петро Галлер, чоловік поважний, заможний, вже не дїтвак, тай не горячка, а противно, радше трохи за повільний і за тяжкий в рішенях. Він женить ся з нею. — — — Видко ся, вона не така дуже негідна. Тай правда, мелничка, се знають вже Веттерсдорфцї добре, має свою руку у всїм, що дотичить еї Ганнеса, еї ненаглядного синка; еї привиджує ся, що кожда дївчина таки мусить ся повісити на шию еї золотенькому синкови.

Парох убрав нарештї думки майже цїлої громади в такі слова: прикре і нікчемне непорозумінє збило людий з пантелику, як думати про Еву Ґроскуртівну. Мелничка дала ся нерозважно піддурити і так пошила у дурнї усїх. А що він був чоловік на місци, то пішов сам до хатки швачки, що у неї Петро Галлер примістив тимчасом свою княгиню і свого тестя, щоб перепросити Еву за свою частку в нанесеній еї обидї.

Того дня чулась Ева такою щасливою, як нїколи. „Диви, Петре, сьвіт починає знов бодай трохи показувати менї своє красше лице. Ти один вчинив тото!“

Він спокійно смоктав свою люльку. „Уважай, Ево, як станеш ґаздинею на своїм господарстві, то красшим своїм лицем зараз таки зовсїм оберне ся він до тебе. Тодї парубки станутъ завидувати менї і скажуть, отто хитрун, яку він собі гарну, спритну і господарну дївчину вибрав за жінку, таку, що менї своїми руками і своєю головою більше принесе, нїж яке велике господарство, яке мала-б дістати в спадщинї. І ти набереш відваги у власній хатї, підоймеш твою любу головку знов до гори — і те саме собі подумаєш.“

Вона усьміхнулась щаслива.

„Думаєш, тому, що я тодї так дуже пиндючно ступала і собі в голову вбила, що все те

бо правительство задумує вибудовати зелїзницю між Радівцями а Бродиною, отже треба було мати сполучене з головним шляхом Львів-Чернівцї. Проектована зелїзниця Радівцї-Бродина буде провадити в долину Сучави і уможливить вивіз дерева з лїсів буковиньского православного релїґійного фонду. Розуміє ся, що також сей фонд причинить ся до будови тої нової зелїзницї значною сумою.

Слїдство в Кутах, о котрім після Gazet-и Polsk-ої донесли і ми, веде ся тепер не против всїх урядників судових, лише, як тепер доносять до згаданої ґазети, против ад'юнкта Остермана, судиї Комана і Заремби. Два послїднї ставали перед слїдчою комісиєю за те, що давали Остерманови заняте.

Велике спроневірене на кільканайцять тисяч зр. викрито в „Рільничім кредитовім товаристві у Львові.“ Ся вістка викликала велику сензацию, бо по недавно викритім спроневіреню в краківскій асекурациї надїяли ся всї, що в таких інституциях буде заведена строга контроля, аби спроневіреня стали неможливими. Надії, видко, завели.

Сільский романс. В Каменцї, селї серетского повіта, жиє 28-лїтна Мария Ткачук, жінка мельника. Він чоловік фізично і умислово упослїджений, тож Мария чула ся нещасливою і шукала щастя в зносинах з ріжними парубками. Се удавало ся еї тим більше, що має приємне лице, а очи у неї дуже заманчиві. Перед чотирма роками стала она з 16-лїтним парубком Петром Кирстюком мати зносини. Але їм перешкаджав завсїгди син війта Дьордїй Карличук, котрий заходив до слуги Ткачучки, Савети Іланцук. Єго підозрівала Ткачучка, що він приходить у хату лише, аби еї підслухувати і перешкаджати еї сходинам з Кирстюком. Нїчого отже дивного, що залюблений Кирстюк хотїв позбути ся того непрошеного надзирателя. Одного вечера він натягнув на себе велике полотно, засїв ся на Карличука і так тяжко его побив, що той за кілька годин помер. Кирстюк пішов до Ткачучки та похвалив ся еї що Карличук уже більше не буде перешкаджати, а Ткачучка з того була дуже рада. Коли опісля арештовано Кирстюка, він признав ся до вини, але казав, що то Ткачучка его намовила до убійства. Перед судом однак віднекував ся від всего та заявив, що попередні зізнаня робив лише, приневолений жандармам. Також Ткачук випирала ся всякої вини. Єї увільнив суд цїкавить, а Кирстюка засудив на два роки тяжкої вязницї.

Мінїстрови сподобало ся на Буковинї! В пятницю закинув на засїданю буджетової комісиї ради державної пос. ґр. Пінїньский правительству, що оно зле господарує в галицких і буковиньских лїсах. На то відповів мінїстер рільництва ґр. Ледебур, що на своїй подорожи по Буковинї найшов вправдї великі обшари знищених лїсів, але то були приватні лїси. Лїси православного релїґійного фонду є, загалом взявши в добрім станї. Мінїстер навіть бачив, що в деяких місцях вже давно треба би вирубати трохи лїс, що отже господарує ся аж занадто добре.

„Дивне, але значуче,“ скажемо й ми про нотатку, що появила ся під таким самим написом в 89-ім ч. „Gazet-и Bucovinei.“ В тій то нотатцї доносить якийсь із получених з нашими „консерватистами“ Волох, що „українофіл і романофаґ“ Евстахій Продан, управитель школи при улици зелїзничій в Чернівцях, їздить яко переводчик для волоскої мови з комісиєю, назначеною для експроприациї землї під зелїзницю Радівцї-Фрасин і намовляє людий, щоби продавали свою батьківщину за безцїн. Притім запитує „G. B.,“ чи має п. П. позвіл на такі поїздки? А коли має, бо, каже, українофілам все можна, то хто его кваліфікував і декретував на перекладчика волоского? „А може,“ додає „G. B.“ в своїй злобній наївности, „вислано п. П. в чисто волоскі сторони з якоюсь, тайною місиєю? І се можливе! Оно відповідає зовсїм подїям, які відбувають ся вже давно в бідній країнї нашій.“ — Дивно кажемо, що румунїзатори називають одного із „русскихъ консерватистовъ“ українофілом, а заразом романофіла романофаґом; але значуче оно, коли зважимо, що прецїнь орґан „Concordi-ї“ мусить знати одного з передових тих немногих своїх союзників-москвофілів. а про те нападає на него і в слїд за тим робить его українофілом, щоби показати: ось що то за люди, кидають школу та йдуть за меклерством; видко з того, що наші консервагисти не мають вже до консервованя й кусничка ласки румунїзаторскої, на яку їх зловив був Мустаца. О „якіи вы бѣдныи!“

Михайла Телїмана, бувшого редактора „Gazet-и Bucovinei,“ засудила сучавска полїция за галабурди в станї нетверезім на три днї арешту.

Суперечка між лїкарями. В суботу скінчила ся перед черновецким судом карна розправа против 22-лїтної молодицї Параски Чубанюк з Балківців, села серетского повіту. Після оскарженя она удушила свою власну дитину при породї. Чубанюк каже, що породила в городї дитину неживу і лишила еї через ніч таки на місци, а на другий день поховала в недалекім багнї. Серетскі лїкарі Ерлїх і др. Перль казали, що дитина прийшла на сьвіт жива, але Чубанюк тиснула дитинї низшу щоку до висшої так, що удушила дитину. Тому видко на щоцї дитини синяки. Черновецкі лїкарі, особливо др. Флїнкер, заявили, що зовсїм нема певности, чи дитина прийшла жива на сьвіт. Коли дитина уродила ся в городї, то могла при породї побити ся і з того походять синяки. Суд був у клопотї, бо не знав, котрому лїкареви вірити, серетскому чи черновецкому. На суботу закликано серетских судових лїкарів до Чернівцїв і тут они по довгій дискусиї мусїли уступити перед черновецкими лїкарями. На сїй підставі присяжні увільнили Чубанюк від убійства, але признали еї винною занедбаня конечної опіки над дитиною. Суд засудив Чубанюкову на один рік вязницї.

Филемон Залеский, ославлений злодїй почтових гроший, ставав сими днями перед судом присяжних у Віднн. Як ми свого часу доносили, приїхав Залеский до Відня з Одеси, де тепер мешкає, і оголосив в часописях, що глядає молодої і хорошої дївчини, в віцї від 18 до 20 лїт, на управительку в однім заграничнім готели, за місячною платнею 40 зр. і з всїми вигодами. На то оповіщене зголосило ся до Залеского множество охочих. Він вибрав найгарнїйшу з них, Гільду Добровольну, і зробив з нею умову. Крім неї замовив ще чотири иньші дївчата і гадав з ними виїхати до Одеси. Але полїциї віденьскій видало ся поведене Залеского підозрінним. Она зателеґрафувала до конзуля австрийского в Одесї, а той відповів, що Залеский має там найгіршу славу і займає ся дуже підозрінними інтересами. Залеского заарештовано в хвили, коли хотїв з дївчатами виїздити з Відня, і прокуратория зарядила против него процес за торговлю дївчатами. Але суд присяжних увільнив его від того обжалованя, а лише признав его винним фальшивого зголошеня в полїциї. За то засудив его трибунал на два тижнї арешту.

З сільского житя. В ночи на недїлю, дня 15-го с. м., чатували селяни з Борівцїв Гейцко і Андрій Скорейко на парубка Дьордїя Гунчака, як він ішов з весїля до дому, і так тяжко побили его буками, що він до двох днів помер. Судова-лїкарска комісия сконстатувала насильну смерть і за се арештовано убійників. Кажуть, що причиною сего убійства були якісь спори між убійниками а батьком убитого ізза ґрунту. — В Остриції напали два доси невислїджені злочинцї на селянина Дьордїя Порехицана, побили его і забрали ему гроші, які він коло себе мав. За рабівниками шукає тепер жандармерия.

Унїверситетскі бібліотеки в Европі. До найбогатших бібліотек належать бібліотеки в Нїмеччинї. В еї двайцяти унїверситетских бібліотеках зберігає ся до 5,850.000 книжок, о 3,000.000 більше, як в бібліотеках італїйских унїверситетів, що в тім взглядї займають друге місце по Нїмеччинї. В унїверситетских бібліотеках Анґлїї і Австриї переховує си по 1,800.000 книжок. В Швециї і Норвеґії число всїх книг унїверситетских бібліотек виносить 790.000, „ в Іспанії до 726.000. Бібліотеки францускиx унїверситетів посїдають меньше книжок, як всї другі, не виключаючи й іспаньских. В Анґлїї є девять унїверситетских бібліотек з 1,849.800 книгами, з яких звиж мілїон переховує ся лиш у двох бібліотеках, в оксфордскій і кембріджскій. Найбільші на сьвітї бібліотеки, як сказано вже, має Нїмеччина: еї марбурґска бібліотека числить 704.076 книг і 80.000 марок річної субвенциї; по нїй іде липска бібліотека з 40.000 марок річної субвенциї. В бібліотецї оксфордского унїверситету в Анґлїї є 530.000 книг, на еї удержане і доповнене видає правительство 207.755 франків річно. На бібліотеку кембріджкого унїверситету з 506.000 книгами видає ся що року 48.000 франків. Унїверситетскі бібліотеки в Ґетінґенї, Монахові, Гайдельберзї і Віднн мають по 400.000 книг.

Нещасливі випадки. Наймит арендаря в Чирешу їхав так незручно, що віз перевернув ся на него і він удушив ся. — В Руспебоулї рубав в лїсї дрова селянин Андрій Латиш із Садови, але так нещасливо, що надаюча ялиця забила его на місци. — У Фрумосї копала Саваскиця Шуганї землю. Нараз над еї головою усунула ся земля і удушила еї на смерть.

„Зорі“ ч. 21. з 1 (13) падолиста містить в собі: початок повісти Володимира І. Масляка (Залуквича) п. заг. „Аристократи“ з его циклю „Кістяки Гольбайна“; — „З поезий Володимира І. Масляка (пять поезийок); — продовжене Мордовцевого оповіданя. „За українську дитину“ в перекладї з російского Цезара Білила; — дальший один недрукований доси вірш П. Гулака-Артимовского п. заг. „Ой час нам, Грицьку, пошанувать ся!“ — другу дїю драми Карпенка-Карого (Івана Тобилевича) п. заг. „Сербин“; — продовжене статї д-ра І. Роллього в перекладї Василя Лукича „Жінки при Чигириньскім дворі в другій половинї XVII. віку“; — вкінци із постійних рубрик: хронїку і бібліоґрафію. — Ілюстрациї в сїм числї: портрет Володимира І. Масляка (Залуквича), На баштанї“, з побути гуцульского і маленький образочок „Прочани в Чорноморю.“ — В додатку до сего числа „Зорі“ розіслано дальший піваркуш російско-українського словаря М Комарова (стор. 151 — 158, від слова „Предпоставлять“ до слова „Приближать“).

У лїкаря. — Спите ви добре в ночи?

— Де-ж там, пане доктор! Зовсїм таки не сплю.

— А то чому?

— Та-ж я нічний сторож.

В судї. — Судия: І як вам не сором украсти у бідного чоловіка кожух! І що до того лїтом, коли він вам і так непотрібний.

Оскаржений. Та правда, але-ж я не можу украсти его зимою у него, коли він его сам завсїгди носить.

Соломонів суд. В судї являють ся супруги, що хочуть по 16-лїтнім пожитю з собою розвести ся.

— Є у вас дїти? — спитав ся судия.

добре, що я роблю? Не гадай так, Петре. Нїхто мене вже не піддурить своїми похвалами. Я пізнала у сьвіта его друге лице і нїколи не забуду, як вичепурено люди і річи з ним виглядають. Огидне, бридке тото лице, Петре, але все таки не жалую, що я его побачила, бо я в нїм побачила і тебе, такого, як ти є, найкрасший, найлїпший, моє золото! І коли любов жінки може мужчину ущасливити, тодї, Петре, виграв ти великий льос і певно они мають причину тобі завидувати.“

І справдї щиро завидували ему. Ті самі люди, що нїколи не були-б схилили ся, аби Еву з еї упадку підняти, чудуючи ся споглядали зависливим оком на щасте і достатки, які спливали на дім Петра Галлера від пильних еї рук, еї невсипучої дбалости. — А у неї любов, віра, посьвящене, вірність без міри для свого чоловіка і свого старенького батька, що немов оживає в еї щастю.

З нїмецкого переклав С.

— Є, трое, два хлопці і одна дївчина, і се якраз причина, що ми аж до суду прийшли. Дайте раду: жінка моя і я хочемо взяти собі по двое, а їх всего трое. Що-ж тут зробити?

— Я би вам порадив почекати, поки у вас буде четверо, відказав судия.

Супруги відійшли; около двох лїт про них не було нї слиху, нї диху. Нарештї судия стрітив чоловіка на улицї.

— Ну, якжеж-там, що з розводом?

— Ах, пане судия, про се тепер нема що і балакати.

— А то чому?

— Та у нас тепер пятеро.

— Ну, то ми ще почекаєм, — рішив судия.

Чоловік не противив ся тому.

Причина. — Змилуйте ся, пане, дайте три леви, завтра похорон моеї мачухи.

— Три леви я тобі можу дати, але при чім тут похорон?

— Та я хочу добре впити ся, бо по тверезому я не годен буду анї одної слези пролити.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди								Відходять	Поїзди							
	поспішні			особові			мішані			поспішні			особові			мішані	
до Чернівців									**з Чернівців**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїслава, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$	До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.